

SUSRET SA ANTIČKIM SVIJETOM

- Kršćanske zajednice najprije su se stvarale u velikim gradovima i to po čitavom Sredozemlju i velikim gradovima Rimskog Carstva.
- Apostoli su propovijedali Radosnu vijest o Isusovu uskrsnuću koja se brzo širila po Rimskom Carstvu, a članovi kršćanske zajednice bili su iz svih društvenih slojeva.

- Kršćanstvo se predstavljalo kao religija spasenja koja daje odgovore na sva pitanja čovjekova života, a najviše je zračilo oduševljenje kojim su kršćani svjedočili svoju vjeru. Kršćani tada počinju živjeti novim načinom života odbacujući poganske običaje i život počinje biti najviša vrijednost svakog ljudskog bića. Dakle, prijelomni trenutak u životu prvih kršćana je obraćenje- odbacivanje strog poganskog života i početak života u Kristu, našem Spasitelju.

Progoni kršćana

- Kršćanstvo su vrlo brzo u svom širenju suočilo s religijom drevnoga Rima, koji je podupirao razne poganske običaje te je od svih božanstava središnje mjesto pripadalo caru. Cara su rimski građani uzdizali iznad svih drugih bogova i time iskazivali svoju građansku odanost, a a uskratiti caru božanski kult smatralo se veleizdajom. Kršćani su cara smatrali i štovali samo kao zemaljskog vladara i nisu smatrali ispravnim da mu pridaju božanske počasti se su stoga kršćani proglašeni neprijateljima države.
- Prvi veliki progon kršćana pokrenuo je car Neron 64.godine i proglasio kršćane krivima za požar koji je uništio veći dio grada Rima. Žrtve tog progona bili su i apostoli Petar i Pavao koji su umrli mučeničkom smrću.

- Car Neron

Apostoli Petar i
Pavao

- Najteži i najduži progon kršćana zbio se za vrijeme vladavine cara Dioklecijana (284.-305.) koji je odlučio u potpunosti uništiti kršćanstvo.

» Razdoblje progona okončao je car Konstantin 313.godine *Milanskim ediktom*, kojim je kršćanstvo proglasio ravnopravnom religijom i time učinio povijesni preokret u odnosu Crkve i rimske države.

Konstantin Veliki (285.- 337.)

Nastoji od kršćanstva stvoriti državnu religiju i biti i državni i crkveni poglavar. Na Istoku ga štiju kao sveca.

Vrijeme slobode

- Dobivanjem slobode mijenja se položaj kršćanstva i crkvene zajednice. Car Konstantin vjeruje da će kršćanstvo biti nova snaga koja će ujediniti razne narode njegova carstva. Grade se veličanstvene bazilike u Rimu, Carigradu i drugim gradovima. Zahvaljujući njemu postavljeni su temelji kršćanskog društva. U novim okolnostima broj kršćana naglo raste , dolazi do snažnijeg razvoja monaštva.
- **Monasi**- osamljenici koji se povlače iz društva u samoću i potpuno se posvećuju Bogu. Iz ljubavi prema Njemu odriču se svoje imovine , bračnog života i svoga vlastitog ja.

Seoba naroda i njihov ulazak u Crkvu

- Germanska su plemena potpuno zavladała Zapadnim Rimskim Carstvom i prihvatila su arijevsko kršćanstvo s namjerom da unište Katoličku crkvu na Zapadu i osnuju veliku arijevsku germansku državu. U tome im se odlučno suprotstavio franački kralj Klodvig koji je otpočeo jedan od najdalekosežnijih pothvata u povijesti Europe.
- U ovom razdoblju kršćanstvo se još nije dublje ukorijenilo u novim narodima koji su još dugo zadržali svoje poganske običaje.

Pokrštavanje Hrvata

- U velikoj seobi naroda sudjeluju i Hrvati koji su se doselili na današnje prostore u 7.stoljeću na poziv bizantskog cara Heraklija kako bi mu pomogli u borbi protiv Avara. Hrvati su se pomiješali s ostalim stanovništvom koje se tu zateklo početkom seobe naroda, te su počeli stvarati svoju državu. Prvi spomen o dodiru pape i Hrvata je papinski ljetopis *Liber Pontificalis*.

- Sačuvano je više arheoloških nalaza koji svjedoče o pokrštavanju Hrvata. Među njima je najvažnija *krstionica kneza Višeslava*.

Krstionica kneza Višeslava

- *Ćiril i Metod*

- Od svih misionara u Hrvatskoj najdublji utjecaj ostavljaju sveta braća Ćiril i Metoda. Postavili su temelje hrvatske književnosti i jezika. Pretpostavlja se da su Ćiril i Metoda na svom putovanju Moravske prema Rimu prošli kroz hrvatske krajeve. Hrvati su već u to vrijeme slavili Boga na narodnom jeziku što je vidljivo iz pisma pape Ivana X. Kralju Tomislavu splitskom nadbiskupu Ivanu.

- Odlukom Drugog vatikanskog sabora 1965. je u čitavu Katoličku crkvu ponovno uvedeno bogoslužje na narodnom jeziku. Tako su kao svojevrsni preteče pridonijeli vraćanju izvorne prakse u Crkvu: da se vjera najbolje izražava unutar vlastite kulture i jezika.

Benediktinci

Na kršćanskim temeljima nezaobilaznu su ulogu imali benediktinci. Benediktinski monasi postaju glavni evangelizatori Europe i graditelji njezine kulture u srednjem vijeku. Njihovim je radom na divlje i puste prostore došla civilizacija . Svaki njihov samostan privlačio je i druge stanovnike da se nasele u njihovoj blizini. Tako su samostani postali žarišta vjerskog, kulturnog i političkog života.

- Prvi benediktinski samostan u Hrvatskoj sagradio je knez Trpimir 852. Godine u Rižinicama , između Klisa i Solina. U 12.stoljeću u Hrvatskoj postoji četrdesetak samostana. Najpoznatiji su: Sv. Ivan u Trogiru, Sv. Marija u Rožatu I Sv. Ivan u Medulinu.

Sjene srednjeg vijeka

- Na političkom polju stvorena su dva carstva. Crkva na Istoku podložna je političkoj moći države. Carevi upravljaju i na crkvenom području . U to vrijeme ponovno je uspostavljeno Zapadno Rimsko Carstvo. Sve su izrazitije i razlike na vjerskom polju. Međucrkvena napetost doživljava vrhunac u prvoj polovici 11.stoljeća kad je za carigradskog patrijarha izabran Mihajlo Cerularije. Papa Leon IX. poslao je izaslanstvo u Carigrad ne bi li se smirile napetosti. Nažalost, umjesto pomirenja dolazi do raskola Kristove Crkve na Pravoslavnu i Katoličku.

Prodor islama i križarski ratovi

- Nakon što se pojavio u 7.stoljeću, islam se ubrzo proširio izvan granica Arabije. Arapi su 637. godine osvojili Svetu zemlju. U međuvremenu, u Europi sve je više jačala želja za oslobođenjem Svete zemlje. Uskoro su započeli vojni pohodi. Od 1099. do 1270. organizirano je osam križarskih ratova. Premda je temeljni pokretač ratova bio religiozni zanos i želja kršćanskog Zapada da oslobodi Svetu zemlju, s vremenom je velik dio križara polazio u Svetu zemlju, nadajući se velikom ratnom plijenu i brzom bogaćenju. Unatoč negativnim utjecajima križarski su ratovi potaknuli i pozitivna gibanja. Značajan je njihov doprinos razvoju europskog jedinstva te su se kršćani i muslimani bolje upoznali. Upravo tada je kod određenog broja kršćana rasla iskrena i snažna osobna duhovnost.

Inkvizicija

- U 10. stoljeću Europom se počinje širiti katarska sekta koja je naučavala vjeru u dva boga, boga dobra i boga zla. Nakon dugotrajnih uvjeravanja i opominjanja, papa Lucije III. I car Fridrik I. Barbarossa 1184. godine proglašavaju dekret o njihovoj istrazi i progonu. Taj dekret označava početak inkvizicije. Posebni istražitelji, inkvizitori, ispituju osumnjičene za krivovjerje. Ako ni nakon fizičke prisile ne bi priznali krivnju, bili bi predani svjetovnoj vlasti koja bi osuđenike spalila na lomači. S pravom se može ustvrditi da inkvizicija predstavlja najžalosnije razdoblje povijesti Crkve.

Sjajno doba Crkve

- Krajem 11. I početkom 12. Stoljeća započelo je sjajno doba Crkve. Od svojih početaka pokazuje solidarnost s najugroženijim članovima društva. Od 4. Stoljeća, kada je dobila slobodu, gradi bolnice, utočišta za siromašne i druge dobrotvorne ustanove. Crkveni teolozi i predstojnici podsjećaju kako je briga za siromašne i ugrožene dužnost svih vjernika.
- Franjevci i dominikanci izabiru siromašniji stil života iskazujući tako svoju solidarnost s najugroženijim članovima društva.